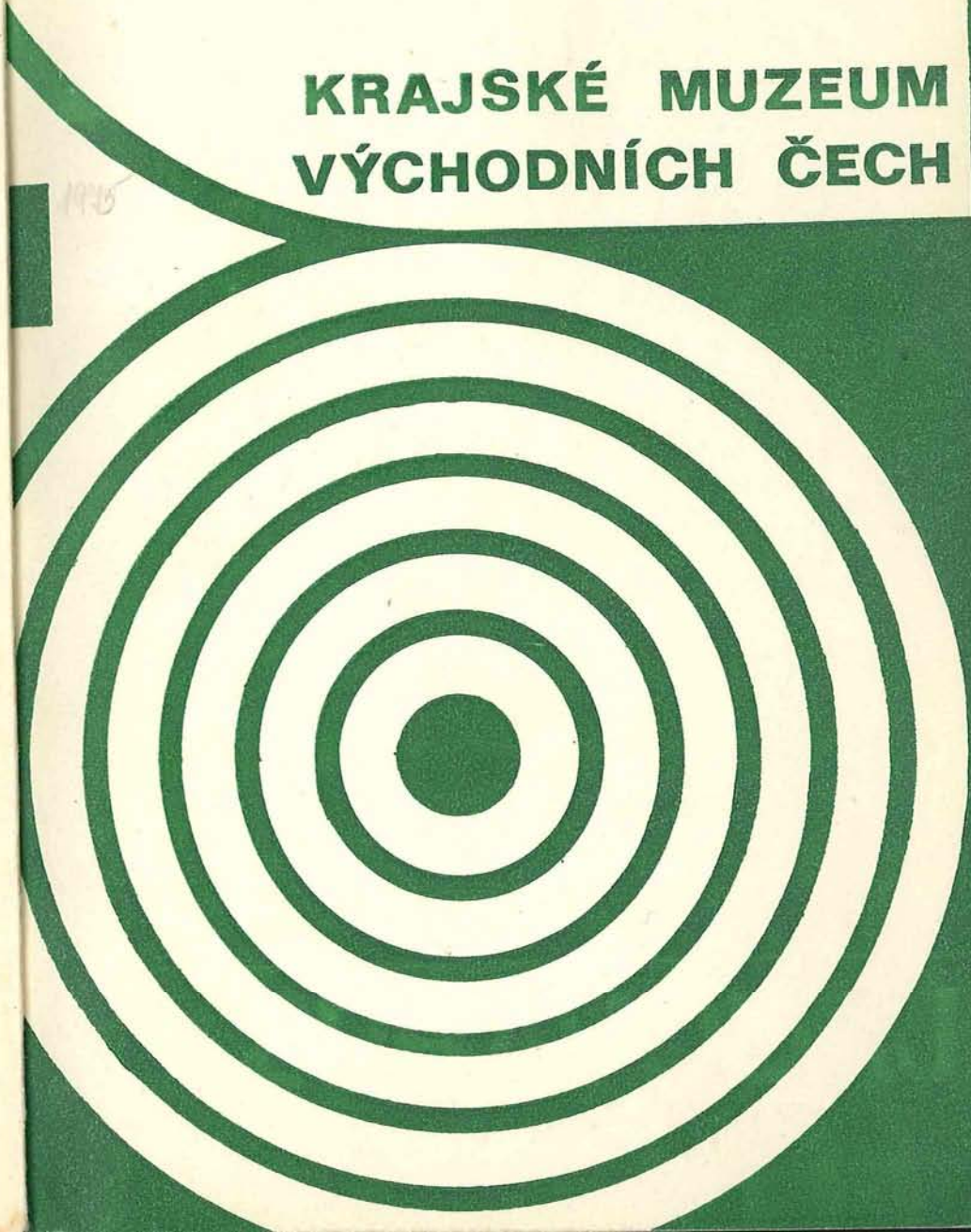

ZPRAVODAJ

KRAJSKÉ MUZEUM
VÝCHODNÍCH ČECH

Krajské muzeum východních Čech se sídlem
v Hradci Králové

ZPRAVODAJ KMVČ

číslo 1

1975

ZPRAVODAJ K MVČ

1975

číslo 1

---

vydává Krajské muzeum východních
Čech se sídlem v Hradci Králové

Redakce Hradec Králové, nábřeží
PFB 465

Náklad 250 výtisků - pouze pro
interní potřebu muzeí

Neprodejné

VYŠŠÍ KVALITA

VYŠŠÍ NÁROČNOST V ROCE

1975

Začátek nového roku je, tak jako ve všech jiných odvětvích, i v oblasti kultury velmi náročným obdobím, kdy provádíme bilanci naší práce nejen z hlediska do-
cíleného obsahu a stanovených cílů, ale i vlastního do-
padu naší činnosti na společnost.

V roce 1974 jsme pokračovali v celé oblasti naší práce, v naplňování úkolů, které nám byly uloženy pří-
slušnými stranickými a státními orgány, zejména těch, které vyplývají pro muzejní činnost z jednání rady VČ KNV z května r. 1971 a posléze potom při plnění usnesení předsednictva VČ KSČ a rady VČ KNV z dubna a října 1972. Tyto dokumenty byly rozpracovány v celé koncepci dlou-
hodobé činnosti muzejní práce a jsou východisky pro na-
ši práci vůbec. Nejde nám v tomto článku o hodnocení roku 1974, jde nám především o to, zamyslet se nad dal-
ším naplňováním těchto významných dokumentů, zejména s důrazem na jednání a závěry listopadového pléna ÚV KSČ.

Rok 1975 je významným mezníkem i v naší oblasti. I my, tak jako výrobní podniky, naplňujeme poslední rok páté pětiletky. V tomto roce bychom měli mít, tak jak zní jeden z uložených úkolů, ve všech okresních mu-
zeích v kraji u příležitosti jubilejního výročí novou, obsahově vysoce ideově angažovanou expozici, která by v plné šíři vyjadřovala nejenom revoluční tradice děl-
nického hnutí a komunistické strany Československa, ale která by ukazovala na výsledcích 30 let socialistické výstavby.

Vedle těchto expozic a výstav musíme zaměřit po zornost na naplňování usnesení červencového pléna ÚV

KSČ k výchově mladé generace. To znamená začít systematicky a plánovitě s předem stanovenými úkoly, abyhom i v muzeích a památnících působili dlouhodobě na výchovu mladých lidí.

Stranické a státní orgány v našem kraji vytváří pro naši práci všestranné předpoklady. Vedle základních dokumentů, které byly schváleny, ať již jde o základní síť muzeí a památníků v okresech i v kraji, určují zásadní obsahové úkoly. Všestranná je i pomoc obsahová a materiální. Znovu se tedy vracíme k tomu, co je uvedeno v úvodu našeho příspěvku, že by nemělo být jednoho jediného muzea, památníku, který by nevytvořil vysoce náročnou, tematicky zaměřenou expozici nebo výstavu k jubilejnímu výročí.

Ale nejde jenom o úkoly presentační činnosti s kulturně - politickým a výchovným dopadem na návštěvníka. V roce 1975 nás očekávají úkoly i v oblasti sbírkotvorné práce. Po pravdě budiž řečeno, že řada našich muzeí a památníků je stále ještě na začátku tohoto vysoce náročného úkolu. Nejde jenom o otázky ochrany sbírkových předmětů, i když o ně jde především, ale o úkoly, které jsou spojeny s katalogizací sbírkových předmětů a prací se sbírkami vůbec.

V současné době, kdy se v celokrajském měřítku instalují nové výstavy a expozice /jako např. Krajské středisko státní památkové péče a ochrany připravuje v Hrádku u Nechanic za přispění našich muzeí a památníků, k odboji za druhé světové války ve Východočeském kraji/ jsou novou kvalitou, která do nedávné doby byla nepřekonatelnou překážkou. Právě tyto nové velké výstavy a expozice více než názorně ukazují na závažné slabiny v činnosti našich muzeí a památníků na úseku nejnovějších dějin, a to nejen v kvalitě a kvantitě sbírkových fondů z této doby, ale i v jejich zpracovanosti. Ale nejen nová, obsahem a rozsahem náročná výstava v Hrádku u Nechanic. V roce 1975 budou i okresní muzea instalovat nové expozice, které dostávají specifický obsahový charakter, v přímé

návaznosti na vlastní region. Vedle vlastní expoziční činnosti a práce se sbírkami bychom měli pozornost zaměřit na další prohloubení a účinnost kulturně výchovné činnosti. Máme na mysli především podíl našich muzeí a památníků při plnění společných úkolů kulturně výchovné činnosti, tak jak je přijímají jednotlivé stupně národních výborů. Nejde tedy jen o úzce specializovaný okruh problémů či úkolů, jež řeší naše muzea, ale jde o jejich výrazný podíl při dalším rozvoji masově politické práce v našem kraji.

Rok 1975, rok 30. výročí osvobození naší vlasti Sovětskou armádou nezastihne naše muzea a památníky nepřipraveny. Musíme pro tento rok, ve kterém uzavíráme 5. pětiletku i v naší muzejní činnosti, věnovat větší pozornost plánům činnosti, aby tyto plány podaly důkazy o svědomitosti práce muzejních pracovníků profesionálních i dobrovolných, o vyšší náročnosti, o vyšší kvalitě, obsahu i estetickém vzhledu expozic a výstav, o vyšší efektivnosti naší práce, o vyšší angažovanosti a stranickosti.

I naše muzea se v jubilejním roce 1975 budou významně podílet na realizování výchovného systému "Kultura mládeži a mládež kultury", neboť tento systém by měl přinést již v tomto roce první pozitivní výsledky v naplňování této koncepce především v podílu našich muzeí. Co mohou muzea naší mládeži v letošním roce poskytnout? Jde o celý výchovný systém, o němž budeme společně na našich jednáních hovořit.

V letošním roce uzavřeme v celokrajském měřítku soutěž našich kronikářů v rámci vyhlášené celonárodní soutěže. Přáli bychom si, aby tato soutěž, která přinesla své pozitivní výsledky v okresech našeho kraje, splnila očekávání v krajském kole a aby záslužná práce našich kronikářů slavila své úspěchy i v ústředním kole v Praze.

Rok 1975 bude rokem náročným pro celou oblast kultury, tedy i pro oblast naší muzejní práce. I pro nás platí dát více než v roce minulém.

VÝSLEDKY AKTIVU MUZEJNÍCH PRACOVNÍKŮ V CHRUDIMI

Koncem měsíce září r. 1974 se konal v Chrudimi celonárodní aktiv svolaný Ministerstvem kultury ČSR, kterého se zúčastnili vedoucí pracovníci krajských národních výborů a pracovníci krajských i okresních muzeí. Hlavní projev ministra kultury s. Dr. Milana Klusáka hodnotil dosavadní výsledky a stav práce českých muzeí a vytýčil koncepci další muzejní činnosti. Připomeneme si některé z myšlenek referátu soudruha ministra.

Muzejníotví je významnou součástí celé naší kulturní fronty. Prověrky společenskovedních expozic, realizované ve spolupráci s krajskými národními výbory odhalily nedostatky, poskytly přehled stranickým a státním orgánům o zásadních problémech muzejnictví. Zároveň daly podnět k odstraňování nežádoucích jevů a nutnosti vybudovat nové expozice orientované na dějiny dělnického hnutí, na nedávnou minulost a současné budování socialismu. V některých muzeích již takové expozice jsou - např. v Hradci Králové - Století proměn. Budé nutné zkušenosti ze všech těchto expozic, které přinášejí pozitivní výsledky rozšířit tak, aby mohly být využity v jiných muzeích.

30. výročí osvobození je jednou z příležitostí, kdy můžeme zdokumentovat a zachránit vše, co ještě zachovat můžeme, je nutno využít zájmu veřejnosti a zabývat se, co tvoří doklady jednoho z nejvýznamnějších období vývoje naší společnosti. Expozice ideologicky a výtvarně účinné, vypovídající o specifickém podílu každého kraje na přeměně našeho života, na budování národního hospodářství budou zásadní měrou při-

spívat k realizaci základních záměrů kulturního a ideového působení strany. Jejich využívání bude v souladu s ideovévzdělávacím procesem na školách všech stupňů.

Důležitou podmínkou rozvíjení kulturněvýchovné a vzdělávací činnosti je kvalita muzejní práce. Představuje to především úroveň péče o sbírkové fondy, jejich odborné zpracování, ochranu a zabezpečení sbírek, přísnější hodnotící měřítka při prověrkách i získávání sbírkových fondů. S kvalitním zpracováním i využitím sbírek a s dobrou organizací práce souvisí i rozvoj vědecké práce v muzeích - hlavně v ústředních a krajských.

Muzea musí udržet krok s rozvojem naší společnosti, proto je nutné klást velký důraz na otázky kádrové. Nejde jen o zvýšení počtu muzejních pracovníků, ale i o jejich skladbu, politickou a odbornou kvalifikaci. Je třeba dosáhnout kádrového upevnění pracovišť, vytvořit předpoklady pro růst pracovní iniciativy a v neposlední řadě věnovat pozornost výchově a přípravě budoucích muzejních pracovníků již na vysokých školách.

Pro další práci východočeských muzejníků měla zásadní význam slova místopředsedy Vě KNV s. J. Pravdy. Ve svém projevu připomněl bohatou kulturní minulost kraje i přínos muzeí, z nichž chrudimské a hlínecké patřilo mezi první v českých zemích.

Ale nikde, ani ve Východočeském kraji, nelze žít z toho, co bylo vykonáno dřív. Nová doba staví nové úkoly i mnohé problémy. Muzea nezůstala ušetřena krize let 1968-1969. Stranické a státní orgány kraje věnovaly při hodnocení a koncipování základních kulturně politických cílů velkou pozornost muzeím. V rámci "Plánu kulturní politiky národních výborů ve Východočeském kraji" byla pro muzea stanovena řada úkolů, z nichž si připomeneme alespoň nejdůležitější:

- dořešit síť muzeí, jejich specializaci a koordinaci činnosti, zvýraznit třídní konfliktnost epoch a tvůrčí roli lidových mas jako tvůrce dějin, boj dělnické

- třídy a socialistickou skutečnost
- vyřešit s příslušnými národními výbory existenci těch památníků a muzeí, která přestala plnit svou společenskou funkci
  - rozvinout kulturně výchovnou činnost - hlavně ve spolupráci se školami a mládeží
  - s pomocí NV zajišťovat prostorové možnosti pro stálé expozice, výstavy a bezpečné deponiáře.

Prověrky v muzeích ukázaly kolik je třeba ještě napravovat jak v prezentační činnosti tak v péči o sbírky. Ve Východočeském kraji je v muzeích 2,5 milionu sbírkových předmětů. Je nutné urychleně je zpracovávat, zvýšit procento katalogizace. V každém okrese vybudovat expozici současnosti.

S průběhem aktivu a jeho závěry byli pracovníci Krajského muzea východních Čech seznámeni na poradě 3. října. Na obou pracovištích byly zpracovány dlouhodobé i krátkodobé plány činnosti vyplývající z koncepce muzejní činnosti vytýčené na aktivu v Chrudimi.

M. Ondřejová

VÝSLEDKY STUDIJNÍ CESTY DO DRUŽEBNÍHO MUZEA »»» V HALBERSTADTU

Na základě úmluvy o uzavření družebních styků mezi Krajským muzeem východních Čech v Hradci Králové a muzei v Halberstadtu /Magdeburku/ z 8.11.1973 a na pozvání ředitele muzea v Halberstadtu dr. Horsta Scholkeho se uskutečnila naše první návštěva muzeí tohoto města. Ze strany KMVČ se zúčastnili soudruzi: ředitel KMVČ Milan Kouček, dr. K. Lohniský /za přír. odbor, za ZV ROH/, Boh. Holešinská /za ZO KSČ/, V. Němečková /za ZO SSM/ a Vl. Ćoupalík /řidič/. Účelem této cesty bylo především konkrétně dojednat formy nejužší spolupráce, poznat podmínky a strukturu práce našich přátel, ale také se hlouběji seznámit s historií i přítomností celého kraje.

Máme-li hodnotit průběh a výsledky této návštěvy zdůrazňujeme, že návštěva NDR přispěla k bližšímu poznání historické skutečnosti nedávné minulosti a znovu připomněla desah a následky fašistické ideologie. Současně jsme se přesvědčili o výsledcích budovatelského úsilí a úspěších, kterých dosáhl lid NDR v uplynulých 25 letech. Každodenním stykem jsme se přesvědčili o iniciativě a vysokém technickém rozvoji, stejně jako o celkové vyspělé kulturní a životní úrovni. Na druhé straně nám němečtí soudruzi vysvětlili politicko-výchovnou problematiku a úlohu kultury při výchově mladé generace. Během celého pobytu docházelo k navázání osobních soudružských vztahů mezi pracovníky obou muzeí a představiteli stranických a státních orgánů města Halberstadtu i Magdeburku.

Při pobytu v muzeu a při přímém osobním styku

s jeho pracovníky docházelo stále k neformální a bezprostřední výměně zkušeností a to jak z politiko-výchovné, tak presentační činnosti i z práce odborné s jejími specifickými problémy v jednotlivých muzeologických disciplínách. Pro naši další činnost jsou významné zkušenosti německých soudruhů v práci s mládeží a ve způsobu propagace kulturně historických tradic i specifických sbírkových fondů pomocí různého propagačního materiálu. vydávaného muzeem, a další propagace navázáním přímého styku s kolektivy brigád socialistické práce na závodě.

Velmi cenné bylo i naše poznání organizační struktury komplexu tří specializovaných muzeí a vnitřního členění jednotlivých složek.

Dále jsme se seznámili s odlišnými a velmi účelnými způsoby evidence sbírkových fondů, které však nelze za stávajících směrnic u nás aplikovat. Velmi účelná je i organizace práce a rozdělení pracovního času takovým způsobem, že není opomíjena ani jedna ze tří hlavních funkcí muzea.

Rovnoměrně je plánována činnost presentační a výchovné péče o sbírky i práce vědecko-výzkumné a dokumentační. Překvapující bylo zjištění, že se ani při cílevědomém plánování nerozvíjí presentační činnost ve třech muzeích /Gleimhaus - literárně-historické, městské - společenskovo-vědní, Heineahnum - ornitologické muzeum/ na odpovídající úrovni.

Vysoké úrovně estetické i odborné dosahuje instalace přírodovědeckých sbírek. V literárně historických expozicích je záměrně zdůrazněno prostředí jejich vzniku. Tato expozice je před reinstalací. Neméně jednotným způsobem jsou instalovány společenskovo-vědní sbírky, které se postupně reinstalují.

Na vlastní pracovní konferenci se jednalo o těchto základních bodech:

1. Publikační činnost - vzájemná výměna vlastních

publikací vydaných oběma muzei

2. Společné uspořádání seminářů s muzeologickou tematikou
3. Účast na významných symposiích a seminářích s muzeologickou tematikou a akcích věnovaných významným výročím
4. Vzájemná výměna menších výstav s příbuznou tematikou /např. přírodovědecká výstava, pozvání do Východočeského kraje výměnou za ornitologickou výstavu/
5. Výměna oficiálních delegací na úrovni ředitelů
6. Výměna pracovníků a spolupráce na řešení odborných a vědeckých výzkumných úkolů

Před uzavřením jednotlivých dohod budou jednotlivé akce upřesněny při písemném styku ředitelů obou muzeí a po projednání s řídicími orgány. Jejich realizace je plánována již na rok 1975. Návrhy dohod o spolupráci přispějí k větší efektivitě práce na všech úsecích činnosti našich muzeí a staly se dobrým základem pro další rozvíjení všestranné spolupráce.

B. Holešinská
V. Němečková

PROMĚNY HRADCE KRÁLOVÉ

K 750. výročí první písemné zmínky o městě

Hradec Králové býval významným místem již v době předhistorické, jak o tom svědčí hromadné i jednotlivé nálezy ve městě i jeho nejbližším okolí. Přirozené návrší mezi četnými rameny Labe a Orlice, na němž bylo později město založeno, bývalo předním obchodním tržištěm severovýchodních Čech, neboť leželo na křižovatkách důležitých kupeckých cest. Z roku 1225 je zachována první listina v níž se hovoří o Hradci jako o městě.

V první polovině 13. století bylo město kolonizováno Němci, kteří změnili jeho ráz a dávali znát svou moc českému usadlému obyvatelstvu. V rukou bohatoucími německými patricijů spočíval hospodářský život i správa města. Hradec bohatl a za cihlovými hradbami rostla i jeho rozsáhlá podměstí Pražské a Slezské, jež byla k městu připojena. Na počátku 14. století se Hradec stal věnným a sídelním městem českých královen a rozlohou, počtem obyvatel, kostelů, klášterů a špitálů, nejvýznamnějším českým městem po Praze.

V době husitského revolučního hnutí připadla Hradci Králové vedle Prahy a Tábora důležitá úloha. Hradečtí otevřeli brány města Janu Žižkovi z Trocnova, pod jeho vedením svedli vítěznou bitvu s Divišem Bořkem z Miletína, pobežili jeho sídlo - královnin hrad - a účastnili se všech válečných výprav do okolí. Před 550 lety pochovali Žižkovo mrtvé tělo v chrámu sv. Duha. Město vedené knězem Ambrožem setrvalo v odporu proti králi Zikmundovi i po Lipanech.

Nový hospodářský, kulturní a stavební rozvoj, prožil Hradec za vlády Jiřího z Poděbrad a Vladislava Jagellonského. Král potvrdil městu stará práva a Hradec

se tak mohl znovu zařadit mezi nejbohatší česká města. Po odboji českých královských měst proti císaři Ferdinandovi r. 1547 nastala pro město doba úpadku a pokut, konfiskací a ztrát politických výsad a práv. Přesto se Hradec vzepjal kulturně, zejména v době, kdy v čele města stál grimas Martin Cejp z Peclinovce.

Nové pohromy se přivalily na město za třicetileté války. Do města byli uvedeni jezuité; nutili obyvatele ke katolické víře, takže mnohé rodiny se raději vystěhovaly do ciziny. Touto emigrací a válečnými útrapami klesl počet obyvatel o 70 %. Zůstalo jen 201 domů obydlených a přes 500 pustých a rozbořených. Největšími ztrátami byla postižena předměstí, jež už nikdy nebyla ve své podobě obnovena.

Když bylo v r. 1664 založeno v Hradci biskupství, vznikly nové barokní stavby, které dřívější kališnické město přeměnily ve středisko protireformace, která zde budovala monumentální památníky své obnovené moci. Než se město mohlo vzpamatovat z devastací za válek o rakouské dědictví a za války sedmileté, bylo proměněno r. 1766 ve vojenskou pevnost. Současně se stavbou pevnosti, která trvala až do r. 1789, vznikla nová předměstí Hradce, Kukleny, Nový Hradec Králové, Pouchov a Farářství.

Již za silné germanizace v době josefínské začínají se projevovat snahy o obrození českého národa, které vrcholí počátkem 19. století, kdy se kolem nákladatele Jana Hostivíta Pospíšila a profesorů Josefa Chmely, Josefa Liboslava Zieglera a Václava Klimenta Klípery vytvořilo středisko národního obrození, jež budilo závist i v Praze.

Zrušení roboty r. 1848 a revoluční změny, které tento rok přinesl, se projevily brzy na to r. 1851, kdy byl Hradec prohlášen samostatným městem s prvním starostou. Hradby zůstávaly však brzdou dalšího rozvoje. Když se r. 1866 v prohrané bitvě s Pruskem ukázala další existence pevnosti bezúčelná, nastává dlu-

hé a vleklé jednání o zrušení a rozboření hradeb, které skončilo až v 90. letech 19. století. To už ale Hradec má železniční spojení, zakládá plynárnu, vodárnu, nové školy, peněžní ústavy. Z kulturních zařízení buduje divadlo a zakládá muzeum. Překotný rozvoj po rozboření hradeb je zastaven první světovou válkou, která způsobila hradeckému obyvatelstvu mnoho bídy a utrpení, vyžadovala časté rekvizice, avšak aktivizovala dělnictvo do stávek a demonstrací, jež vyvrcholily proklamací socialistické republiky 14. října 1918 na Žižkově náměstí.

Naděje pracujících v osvobozené republice však splněny nebyly. Republika byla buržoasním státem a mocenský vliv měšťanstva se projevoval i ve zdech města. Po založení KSČ v r. 1921 se dělnictvo soustřeďovalo hlavně na hradeckých předměstích, Kuklenách, Svobodných Dvorech, Pláckách a Novém Hradci Králové. Pozitivní stránkou vývoje byl velký stavební rozvoj, který z Hradce Králové učinil architektonický unikát mezi českými městy. Za 2. světové války byl Hradec ušetřen válečného běsnění, i když se okupace neobešla bez těžkých a bolestných obětí na životech mnoha komunistů. Po osvobození města Sovětskou armádou nový Národní výbor ustavený na základě nového vládního programu konsolidoval hospodářskou a sociální situaci, připojením okrajových částí města se poměr: buržoasie podstatně změnil a začal převládat dělnický živel.

V letech budování se naše město slavně zapsalo do stránek usilovného zápasu o zítřek, když zde byl v r. 1947 vyhlášen Hradecký zemědělský program, a když se v únoru 1948 jako první v Československu ustavil ve městě akční výbor Obrozené Národní fronty.

Dnešní Hradec Králové je kulturním, hospodářským a společenským centrem Hradecka, hlavním městem Východočeského kraje, metropolí východních Čech. Jeho průmyslové závody mají světovou pověst /ZVÚ, Škoda, Petrof, Fotochema/. Velkých úspěchů dosahují i hradečtí

lékaři, kteří na klinikách lékařské fakulty dosahují světové úrovně zejména v oborech kardiologie, neurologie, urologie a dětského lékařství. V městě jsou 3 vysoké školy, řada středních a odborných škol, 2 divadelní scény, 11 kin, studio Čes. rozhlasu, redakce televizních novin, nakladatelství Kruh, muzeum, hvězdárna a galerie a řada osvětových zařízení.

Současný nebývalý rozvoj města je vědomým navázáním na jeho pokrokové tradice, je vyjádřením správnosti naší socialistické cesty a vyjádřením pracovních úspěchů jeho obyvatel. Hradec Králové má před sebou velké a smělé perspektivy a je na všech jeho obyvatelích, aby ke starým hodnotám, jimiž se právem pyšní historická rezervace, přidali nové, jež by oslavovaly naši socialistickou epochu. To bude nejkrásnější dar k 750. výročí první zmínky o Hradci jako o městě, které si budeme letos připomínat.

Aleš Doubrava

PŘÍSPĚVEK K HISTORII ARCHEOLOGICKÝCH SBÍREK HRADECKÉHO MUZEA

Archeologické nálezy především z Hradce Králové poutaly na sebe pozornost již od konce 18. stol., v době výstavby hradecké pevnosti. V této době zde jako úředník působil K. Bienanberg, který nálezy sbíral a zveřejňoval. Jeho sbírka se však nezachovala a tak teprve v 50. letech minulého století úředník M. Lüssner si podrobněji všimá bohatých, hlavně středověkých nálezů učiněných při přestavbách Hradce. Nálezy zasílá hlavně do dnešního Národního muzea, avšak některé ukládá do zvláštní skříně v tehdejší staré radnici, kde byly vystaveny gotické lžičky, kancionály, tzv. Eliščin pás a podobné "starožitnosti". V roce 1854 k těmto památkám přistupují nálezy ze zlatého pokladu nalezeného v čp. 680, hlavně tzv. hradecké osmičky z nichž se většina dochovala dodnes. Tyto předměty daly později základ archeologické sbírce nově vznikajícího muzea na začátku 80. let minulého století.

Budování opravdové archeologické sbírky je spojeno se jménem jihočeského rodáka L. Domečky. Původní zájem o historii přátelstvím se zakladateli české archeologie K. Buchtelou a J. L. Píčem se obrátil k poznání pravěku Hradecka a později celých severovýchodních Čech. Jeho pomocníkem v terénu byl bývalý městský strážník Fr. Žaloudek, který obětavě zachraňoval nálezy z blízkých cihelen /Plotiště n.L., Předměřice n.L., Svobodné Dvory atd./ a prováděl i větší výzkumy na náklad muzea. Jejich zájem se soustředil především na výzkum žárových pohřebišť lidu popelnicových polí /např. Pouchov, Předměřice n.L. Nepasice,

Dobřenice, Skalice, Skalička, Osice, Věstary, Třebešov/. Archeologická sbírka se tak během 20 let /1900 - 1920/ stala základnou pro studium tohoto období pravěku a přivábila mnoho významných badatelů z celé Evropy. Sám L. Domečka nestačil všechn tento bohatý materiál publikovat, ale díky přesnosti výzkum a terénním zápiskům Fr. Žaloudka, materiál neztratil svou vědeckou hodnotu do přítomnosti. Hodnota získaných nálezů se zvyšuje také tím, že jde o naleziště v současné době zničené.

L. Domečku samozřejmě zajímala i nejstarší historie Hradce Králové. Jen nedostatek finančních prostředků mu nedovolil provést rozsáhlejší výzkum v areálu starého města. Ověřil si však místo pohřebišť v čp. 680 a hledal základy údajně nejstaršího kostela sv. Klimenta. Živá stavební činnost na zlomu století přináší bohaté doklady z počátku města, především keramiky. Zachráněnými akcemi a dary vzniká sbírka středověké keramiky, která byla do 50. let největší kolekcí v Čechách.

Když L. Domečka roku 1937 umírá, archeologické sbírky nejsou prakticky rozšiřovány. Původní Domečkova expozice předváděla veřejnosti podle tehdejších zásad maximum exponátů. Dobové fotografie ukazují skříně přeplněné nádobami, střepy, drobnými předměty z kovu a kamene, které byly pečlivě napnuty na tmavě červené kartony, Studijní sbírky /depozitáře/ neexistovaly. Co skutečně nešlo vystavit bylo v krabicích uloženo ve spodních vitrin. Takto byly instalovány sbírky pravěké. Středověké nálezy vystaveny nebyly.

Prehistorické sbírky byly na svou dobu pečlivě inventovány. Na lístkovém katalogu byl zachycen nejen jednoduchý popis, nálezové údaje ale i jednoduchá kresba. Mimo to se nálezy zapisovaly a kreslily do Nálezových knih, které dodnes umožňují sestavit nálezové celky i na střepovém materiálu. Inventárně byly podchyteny hlavně celé nádoby, bronzové a kamenné nástroje. Střepy nejčastěji připevněné na kartony dostávaly číslo hromadně. Takto bylo podchyteno 4700 inventárních čísel.

Středověká keramika byla pouze označena čísly, zběžně nakreslena a s nálezovým údajem zapsána do zvláštní knihy nálezů. V této knize bylo do roku 1930 evidováno 1025 nádob.

Během 2. světové války se ujal zpracování pravěké sbírky hradeckého muzea prof. J. Filip. Provedl novou katalogizaci celé prehistorické sbírky, materiál rozdělil na výstavní exponáty a sbírky studijní. V úzkých místnostech ve 3. poschodí dal základ dnešnímu depozitáři archeologického oddělení. Do roku 1946 bylo zkatalogizováno 14611 předmětů a tím se pravěká sbírka stala jednou z největších ve venkovských muzeích. S kolektivem tehdejšího St. AÚ vytvořil prof. J. Filip novou expozici, kde bylo poprvé poukázáno na specifický vývoj východních Čech v pravěku. Současně byl ukázán nový způsob prezentace archeologického materiálu v muzejních sbírkách. Proto také u příležitosti otevření této expozice v září 1946 byla do Hradce Králové svolána 1. pracovní konference Archeologického ústavu.

Středověká sbírka nadále zůstávala nezpracována. V letech 1950-51 byla inventována pro potřeby Archeologického ústavu J. Tomským a M. Richterem. Počet inventovaných nádob dosáhl téměř počtu 2000. Nezpracována nadále zůstala početná sbírka kaohlů a železných předmětů.

V letech 1953-1954 v muzeu nakrátko působil J. Tomský, který zahájil v téže době první poválečný výzkum a to v Lechanovicích. Od roku 1954 do roku 1959 nemá muzeum školeného prehistorika a pouze jednotlivé záchranné akce byly provedeny pracovníky AÚ ČSAV.

V roce 1959 bylo poprvé vypsáno systematisované místo prehistorika a ještě téhož roku do muzea nastoupil V. Vokolek. Od roku 1960 byly za finanční podpory AÚ prováděny záchranné a později systematické výzkumy v celé oblasti východních Čech. Z nejdůležitějších můžeme uvést výzkum lužického mohylníku v Jeřicích

/1960 - 1963/, v Pletišticích n.L. /1961 - dodnes/, Hradec Králové /1969 - 1974/. Tyto výzkumy přinesly tak závažný materiál, že v roce 1964 bylo přikročeno k vybudování expozice "Pravěk východních a severovýchodních Čech". U příležitosti Mezinárodního kongresu archeologů v roce 1966 byla ve velkém výstavním sále výstava 5 let archeologických výzkumů v Pletišticích n.L. Pouze nevyhovující sklepní prostory bývalého lapidária donutily v roce 1967 moderní expozici pravěku zrušit. V roce 1969 bylo vytvořeno samostatné archeologické oddělení, kam nastoupil J. Sigl a krátce v něm působil M. Vávra. Archeologická práce v současné době není prováděna živelně, i když je soustředěna na maximální záchranu všech objektů. Systematické výzkumy jsou dnes zaměřeny k poznání počátků středověkých měst. Provádí se systematický soupis východočeských hradišť a buduje se kartotéka všech nálezů Východočeského kraje. Současně je budována síť dobrovolných pracovníků tak, abyohom do- stávali co nejvíce hlášení o nových nálezech.

Je přirozené, že intenzita archeologických výzkumů vzrůstá a sbírkový fond archeologického oddělení rovněž. Prostory starého depozitáře jsou přeplněny a z nedostatku prostorů také nelze ukázat v trvalé expozici pravěk východních Čech v celé souvislosti.

Vít Vokolek

Jiří Sigl

SPOLUPRÁCE

přírodovědeckého odboru KMVČ s vysokoškolskou radou KV SSM

Krajské muzeum východních Čech v Hradci Králové plní stejně jako ostatní muzea v naší společnosti především svou základní funkci: Shromažďuje, vědeckými metodami odborně zpracovává hmotné doklady o vývoji přírody a společnosti, uchovává je pro další využití k výchovné činnosti a vědeckému využití podle potřeb společnosti, a uplatňuje je především svým specifickým a nezastupitelným způsobem k prezentační činnosti v expozicích a výstavách. Ke splnění všech svých výchovných funkcí proto spolupracuje jednak s dalšími muzei a zařízeními podobného poslání, dále pak se zájemci o vlastivědnou a odbornou i vědeckou regionální práci. Soustřeďuje tak aktiv spolupracovníků příbuzných profesí a zájemců o vlastivědnou činnost. Vžitou a dnes již tradiční formou této práce je v hradeckém muzeu především popularizační a výchovná činnost v oblasti přírodních věd, soustředěná jednak do Přírodovědeckého klubu severovýchodních Čech při Krajském muzeu východních Čech, dále pak práce Mykologické sekce při přírodovědeckém odboru KMVČ v Hradci Králové. Oba aktivity se přímo podílejí na poslání našeho zařízení a jejich program je zahrnut mezi plánované úkoly muzea.

Již před léty se ukázalo, že muzeum nemůže vlast-

ními silami zabezpečit různorodou původní prezentační činnost vzhledem k omezenému obsazení příslušných odborů odborníky. Jistý stereotyp vědeckovýchovné práce nebylo možné přelomenout jinak, než přebíráním tzv. putovních výstav, které však často nejsou i přes nákladnější výrazové a instalační prvky tak přitažlivé pro návštěvníka, jako původní výstavy. Bylo proto zcela přirozené, že došlo k navazování další spolupráce s cílem zkvalitnit celý program prezentační činnosti za nezměněného složení vlastních pracovníků muzea.

Počátkem takové spolupráce na úseku výstavní činnosti bylo uspořádání výstavy "Život a příroda sovětské střední Asie" v roce 1972. Tato výstava byla prvním pokusem o společnou prezentační činnost muzea a fakultní organizace Socialistického svazu mládeže a Svazu československo-sovětského přátelství na Farmaceutické fakultě UK v Hradci Králové. Společný zájem spolupřadatelů pomohl nakonec najít i všestranně užitečnou formu podílu na výstavě jak při zpracování libreta a scénáře, zajištění exponátů, zhotovení vhodného mobiliáře a propagačního materiálu. Nakonec se za pomoci krajského výboru SSM podařilo překonat též potíže s vytištěním propagačního materiálu k výstavě. Byl tak učiněn první krok k trvalé spolupráci vysokoškolské rady KV SSM s hradeckým muzeem. Formy podílu na výstavě se ukázaly jako společensky prospěšné a proto došlo k upřesnění možností uspořádat podobné ideově výchovné akce také v příštím roce. V dohodě s vysokoškolskou radou KV SSM byla tak konkrétní témata včetně termínů uspořádání výstav začleněna do plánu činnosti. Ještě téhož roku se potvrdilo, že toto rozvíjení politicko-výchovné práce novými formami je v souladu s celospolečenskými zájmy a vyplývá přímo z potřeb realizace stranické a státní kulturní politiky, jak o tom svědčí závěry červencového plenárního zasedání ÚV KSČ v roce 1972.

Berlínský mezinárodní festival mládeže a studentstva se odrazil i v obsahu společně uspořádaných výstav v roce 1973, které byly většinou vytvořeny s použitím přírodovědeckého materiálu. Byla to především výstava "Léky z říše nerostů", na níž se významně podílela fakultní organizace SSM farmaceutické fakulty. Výstava byla ukázkou zájmové studentské vědecké činnosti a pro velký zájem byla spolu s katalogem uplatněna rovněž v příbramském muzeu. Závěrem roku byla pak instalována ještě druhá, fotografická výstava, uspořádaná rovněž ve spolupráci s fakultní organizací SSM farmaceutické fakulty v Hradci Králové, která informovala podrobně o celé vědecké činnosti studentů za krátké období trvání fakulty v Hradci Králové. Třetí společná výstava, "Africké kontrasty", ukazovala výsledky africké expedice farmaceutické fakulty a dala názor jak o odborné farmakologické práci, tak lidovém umění, o národněosvobozeneckém boji afrických národů, a díky podílu Východočeské zoologické zahrady ve Dvoře Králové n.L. též o práci afrických expedic Východočeské zoo.

V minulém roce pokračovala plánovaná spolupráce se složkami SSM a ve spolupráci s Krajským domem pionýrů a mládeže v Hradci Králové se podařilo instalovat v hradeckém muzeu průřez zájmovou činností, která byla součástí výstavy k 25. výročí založení Pionýrské organizace SSM. Kromě toho byla v Měsíci československo-sovětského přátelství otevřena výstava z výsledků expedice hradecké pobočky zájmové organizace pro ochranu přírody Tis, nazvaná "Země velehor". Tato výstava, přibližující život a přírodu v Tádžické SSR, byla uspořádána mj. za podpory Krajského střediska státní péče o památky a ochranu přírody Východočeského kraje v Pardubicích a je rovněž doplněna katalogem, na jehož obsahu a výrobě se podílela vysokoškolská rada KV SSM.

Po zkušenostech z minulých let připravuje Krajské muzeum východních Čech v Hradci Králové ve spolupráci

s vysokoškolskou radou KV SSM další rozsáhlejší výstavu na závěr letošního roku, která podá názor o výsledcích poslední expedice výzkumného programu "Orchidea".

Tak jako všechny nově zaváděné formy činnosti nebyly ani počátky nové spolupráce bez obtíží zejména proto, že bylo třeba v praxi ověřit rozsah možností spolupráce jednotlivých účastníků. Největší problémy se ukázaly při přípravě všech propagačních materiálů a zajištění jejich výroby v termínu. I přes jednoznačné tématické zaměření k problematice výstav bylo třeba spolupráce kolektivu autorů k vyjádření širší charakteristiky poměrů, zastoupené v hlavních rysech na výstavách. Rukopis katalogů nebyl často právě pro kolektivní autorství dodáván do tisku s dostatečným předstihem, takže se nepodařilo drobné formální nedostatky vzniklé během výroby odstranit. Bez ohledu na to jsou však vydané katalogy dobrou ukázkou rozvedení problematiky prezentované na výstavách.

Osvědčená spolupráce bude v zájmu všech spolupracujících složek pokračovat i v příštích letech a v rámci programu "Kultura mládeže, mládež kultuře" budou na základě získaných zkušeností hledány další možnosti realizace společenského poslání všech zúčastněných.

Dr. Karel Lohniaký

MUZEJNÍ KNIHOVNA

na pracovišti

V HRADCI KRÁLOVÉ

Knihovna Krajského muzea východních Čech v Hradci Králové patří k nejstarším ve městě. Byla založena už v roce 1896, současně se vznikem městského průmyslového muzea.

V prvních letech trvání byla knihovna umístěna v budově bývalé odborné školy zámečnické. Roku 1913 se přestěhovala do novostavby muzea, kde je i v současné době. Základ tvořilo 213 svazků odborné literatury, které spravoval knihovník Antonín Václavík. První katalogy muzejní knihovny sepsal odborný učitel Miroslav Oehm, který pracoval v knihovně až do roku 1912. Po jeho smrti vedl knihovnu jeho bratr Jaroslav Oehm, jehož vystřídal František Tichý.

Muzejní knihovna měla i vlastní čítárnu, hojně navštěvovanou hradeckými čtenáři. Byla otevřena téměř každý den večer. Už v prvním měsíci působení navštívilo čítárnu 759 návštěvníků.

V roce 1941 realizoval Dr. František Hejl dlouholeté přání hradeckých čtenářů a z odborné knihovny muzejní vytvořil studijní knihovnu. Rozšířil skladiště knihovny, zavedl nový systematický katalog a v čítárně umístil dobře vybavenou příruční knihovnu. Dlouhou dobu byla jedinou studijní knihovnou ve městě.

Současný fond knihovny Krajského muzea východních Čech je rozčleněn na odbornou knihovnu a na sbírku vzácných tisků a regionální literatury. Odborná knihovna obsahuje literaturu sloužící ke zvyšování politické a odborné úrovně pracovníků muzea a k rozvoji nových forem práce. Obsahuje též informační materiál o výsledcích vědeckého bádání v oblasti muzeologie. Ve sbírkách vzácných tisků a regionální literatury jsou shromáždě-

ny tisky, které souvisejí s východočeským regionem tématicky, autorem, místem vydání nebo místem vtištění.

Staré královéhradecké tisky, vtištěné před rokem 1800 hradeckými tiskaři - Martinem Kleinwechterem, Janem Arnoldem, D.V. Kamenickým nebo rodinou Tibelliů - patří k cennostem knihovního fondu muzejní knihovny. Stejně tak soukromá knihovna Jana Hostivíta Pospíšila, hradeckého tiskaře a organizátora buditelského života ve městě, která obsahuje 259 titulů. Knihy jsou v jednotné zelené vazbě a na oranžovém hřbetu mají zlatě vyraženy základní údaje spolu s označením Pospíšilova vlastnictví. Nezbytnou součástí fondu tvoří periodika Východočeského kraje - okresní a vesnické noviny i závodní časopisy. Snahou knihovny je shromáždit pokud možno kompletní časopisecký fond regionu. Noviny a časopisy poskytují jednu z nejaktuálnějších informací a proto knihovna věnuje takovou pozornost jejich kompletaci.

Prameny informací o dějinách i současnosti Hradce Králové a vlastivědě Východočeského kraje, jsou utříděny a sepsány v katalozích, které slouží uživatelům knihovny. Knihovna Krajského muzea východních Čech v Hradci Králové je prezenční.

Cílem práce knihovny je vybudování kvalitního informačního střediska pro oblast práce s regionální a muzejnickou literaturou.

dr. Jiří Malina

MUZEJNÍ KNIHOVNA

na pracovišti

V PARDUBICÍCH

Knihovna muzea v Pardubicích vznikla současně s ustavením Musejního spolku v roce 1880 a její fondy vznikaly především z drobných darů a odkazů. Až do roku 1945 byla spojena s archivem Musejního spolku, který po oddělení dal základ nynějšímu Okresnímu archivu v Pardubicích /část fondu se stala součástí Státního archivu v Zámruku/.

O knihovnu se starali kustodové vesměs z řad učitelů a tím byl do jisté míry i ovlivněn profil knihovny.

Systematicky se rozšiřuje sbírka nákupy o novou produkci a staší literaturu od roku 1960, kdy muzeum přešlo do rukou státu. V současné době obsahuje 32.000 svazků knih. Stálým kvalifikovaným pracovníkem je vybavena od roku 1971.

Knihovna je zaměřena především na vnitřní potřeby muzea, to znamená že se zaměřuje na shromažďování odborné literatury oborů v muzeu zastoupených a potřeby prezentační činnosti muzea. Vedle toho rozšiřuje tzv. konzervační fond, zejména o regionální literaturu /periodickou i neperiodickou/, dále regionálních autorů i tzv. pedagogickou knihovnu. Region je determinován jižní částí nynějšího Vysochodočeského kraje.

Vedle toho knihovna zajišťuje služby veřejnosti, ve svém programu se snaží respektovat skutečnost, že v regionu jednou z mála knihoven s odbornou literaturou tradičních vlastivědných oborů.

Především pro vlastní potřeby, ale i pro potřeby veřejnosti zajišťuje knihovna muzea v plném rozsahu meziknihovní výpůjční službu. Bibliografickou službu knihovna zajišťuje převážně prostřednictvím jednotli-

vých odborných oddělení. Vlastními pomůckami o knižním fondu je jednak jmenný katalog a starý systematický katalog podle oborů, katalog regionální literatury, periodik.

Vedle základního knihovního fondu /odborná a populárně vědecká literatura jednotlivých oborů/, stojí za povšimnutí knihovny získané z pozůstalosti: Knihovna P. Papáčka /deponát/, hvězdářská knihovna barona Arthura Krause, knihovna hraběte Thuna - vzácné staré tisky, přírodovědecká knihovna Emanuela Kalenského, botanická literatura z pozůstalosti pardubického učitele Strnada, knihovna býv. předsedy Musejního spolku Em. Fronka /+1974/, přírodovědecká knihovna Ing. Vojtěcha Horáka /+1974/.

Při muzeu vznikala od jeho založení velmi cenná sbírka "pedagogická knihovna", která obsahuje mimo jiné i unikátní soubor učebnic a metodických příruček od 18. století. Tato sbírka je doplňována o současné učebnice a metodické příručky základních a středních škol od r. 1973, přičemž se usiluje o doplnění z doby po druhé světové válce.

Sbírka tzv. "Slavín" obsahuje literární produkci autorů z regionu, její jádro tvoří samošné Pardubice a okres. Obsahuje 4.203 svazků a navazuje na samostatnou sbírku archivní povahy /korespondence, rukopisy, fotografie atd./.

Systematicky je doplňována regionální literatura. Dokumentován je denní tisk celostátní i regionální, v řadě případů jsou vytvořeny souvislé řady od 19. století a základní periodika literatury u oborů v muzeu zastoupených.

Zahraniční periodika jsou získávána výměnou a dary. Podle možnosti je získávána i zahraniční odborná literatura.

Průběžně zajišťována badatelská činnost. Studovna muzea je přístupna každé úterý od 8 hod. - 15. hod.

Zuzana Šebková

ORLICKÉ HORY A PODORLICKO

Sborník vlastivědných prací. Sv.6. Vydává nakladatelství Kruh pro Okresní archiv a Muzeum Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou. 1974, stran 429.

Poslední svazek rychnovského vlastivědného sborníku obsahuje opět Články a studie, Materiály, Zprávy a Recenze. Proti předchozím ročníkům není bohužel zastoupen oddíl Bibliografie a Diskuze.

Z článků a studií zaujmou pracovníky v oboru přírodních věd starší studie Fr. Hrobaře /Úvahy o květeně Kostelecka, Rychnovska a Žamberka, str. 21-51/ a přehled výskytu jednotlivých druhů netopýrů v oblasti od Zb. Rožka /Netopýři Orlických hor a Podorlicka, str. 53-67/. Studií se společenskovední tematikou je více a pokrývají časový úsek od pravěku až po současnost. Z nich je třeba připomenout kapitolu z dějin železářské kolonizace Orlických hor /Jar. Šála, Vznik a počátky Hamernice u Nebeské Rybné, str. 83-94/, další pohled na povstání poddaných v roce 1628 /E. Čáňová, K problematice povstání r. 1628 na trčkovských panstvích, str. 95-112/, zajímavou práci Jos. Schánilce z dějin česko-ruských kulturních styků /Hudebníci z Podorlicka v Rusku, str. 113-128/, dva články z dějin umění /J. Frýzek, Filip Jakub Prokopec, str. 129-136; I. Kořán, Stavitel Ehemann v Rychnově n. Kn., str. 137-148/, dva články s literárně-vědní tematikou /Bož. Nováková, Beletristické dílo Josefa Ehrenbergra, str. 149-166; Ladislav Vacina, Novoměstský spisovatel Jindra Imlauf, str. 211-235/ a podrobnou studii o účastníku VŘSR a spolupracovníku Naděždy Krupské z pera Ladislava Šmída /Život a dílo profesora Aloise Němce,

str. 237-264/. Z oddílu Materiály připomeneme práce o kronikářství /J. Šála, Kronikář Eduard Alliger, str. 299-309; Jos. Brandejs, Kroniky a kronikářství v okrese rychnovském, str. 311-361/. Drobné zajímavosti přináší oddíl Zprávy.

Celkově lze o sborníku říci, že je dalším obohacením vlastivědné literatury a cenným příspěvkem k poznání regionu. I když lze mít určité výhrady ke skladbě tohoto čísla i k obsahu některých článků, i když lze leccos vytknout, co ve sborníku chybí, přesto jistě svou úlohu splní a budou se k němu vracet nejen milovníci kraje, ale i badatelé jednotlivých vědních disciplín. Sborník zůstane dokladem kulturního života regionu a snahou po lepším poznání přírody, dějin i přítomnosti Orlických hor a kraje pod jejich hřebenem.

Jaroslav Šála, CSc

Abecední soupis časopisů docházejících do knihovny
přírodovědného odboru KMVČ v Hradci Králové.

---

1. A Bakony Természet Tudományi Kutatásának Aredmenyei	Veszprém Magyar Muzeumi, Veszprém
2. Abhandlungen	Museum für Mineralogie u.Geol., Dresden
3. Abhandlungen und Berichte	Deutsches Museum, München
4. Abhandlungen und Berichte	Mauritianum -Natur, Museum, Altenburg
5. Abhandlungen und Berichte	Museum für Naturkunde, Görlitz
6. Abhandlungen und Berichte	Naturkunde Museum, Gotha
7. Acta biologica Cracoviensia- s.Botan.	Polaka Akademia Nauk, Krakow
8. dtto s.Zoologia	- " -
9. Acta biologica Venezuelica	Universidad Central, Caracas
10. Acta Borealia	Tromsø Museum, Tromsø
11. Acta entomologica Fennica	Societas entom.Fennica, Helsinki
12. Acta entomologica Lituanica	Lietuvos TSR Mokslu Akade- mijos, Vilnius
13. Acta Hydrobiologica	Polaka Akademia Nauk, Krakow
14. Acta Musei Macedonici	Prozidonaucen muzej, Skopje
15. Acta ornithologica	Państw.muzeum zoolog., Warszawa
16. Acta paleontologica	PAN-Zaklad paleozoologii, Warszawa
17. Acta parasitologica Lituanica	Lietuvos TSR Mokslu Aka- demijs, Vilnius
18. Acta zoologica Cracoviensia	PAN-Zaklad zool.system., Krakow
19. Analele Stiintifice ale Univer- sitatii "Al.I.Cuza" s.Biologia	Universitatea, Din Iasi
20. dtto s.Geologia	-"-
21. dtto s.Geografia	-"-
22. Analele Universitatii -s.Bio- logia	Universitatea, Bucuresti
23. dtto s. Biologia Animala	-"-
24. dtto s. Biologia Vegetala	-"-

25. Analele Universitatii - s. Fizica   Universitatea, Bucuresti
26. dtto   s. Geologia   --
27. dtto   s. Geografia   --
28. dtto   s. Chimia   --
29. dtto   s. Matematica-Mecanica   --
30. Ailattani Közlemények   Magyar Tudományos Akademia Könyvtára, Budapest
31. Allan Hancock Monographs in Marine Biology   University of State California, Los Angeles
32. Annalen des Naturhist. Museums in Wien   Naturhistorisches Museum, Wien
33. Annales botanici Fennici   Societas biologica Fennica, Vanamo
34. Annales de la Société des sciences   Muséum d'histoire naturelle, La Rochelle
35. Annales du Musée Royal du Congo Belge   Musée Royal de l'Afrique, Tervuren
36. Annales entomologici Fennici   Societas entomologica Fennica, Helsinki
37. Annales Instituti Biologici   Magyar Tud. Akad. Biológiai, Tihany
38. Annales Musei Goulandris   Goulandris Nat.-Hist. Museum, Kifisia
39. Annales Univers. M. Curie-Sklodowskiej   Uniwersite M. Curie-Sklodowskiej, Lublin
40. Annales Universitatis Scient. Budapest.   Universitas Budapestinensis, Budapest
41. Annales Universitatis Saraviensis   Universitas Saraviensis, Saarbrücken
42. Annales zoologici   Polska Akademia Nauk, Warszawa
43. Annales Zoologici Fennici   Societas Biologica Fennica, Helsinki
44. Annali del Istituto e Museo di Zoologia   Istituto e Museo di Zoologia, Napoli
45. Annali del Museo Civico di Storia Naturale "Giacome Doria"   Museo Civico di Storia Naturale, Genova
46. Årbok for Universitetet i Bergen   Universitetet, Bergen
47. Arhiv bioloških nauka   Srpsko biološko društvo, Beograd
48. Archives des Sciences   Muséum d'hist. naturelle, Genève

49. Archivum mineralogiczne   PAN - Zakl. nauk geolog., Warszawa
50. Arkiv för Zoologi   The Royal Swedish Academy, Stockholm
51. Atti del Museo Civico di Storia Naturale   Museo Civ. di Storia Natur., Milano
52. Atti del Museo Civico di Storia Naturale   Museo Civ. di Storia Natur., Triest
53. Atvinnudeilt Háskólans Rit Fiskideildar   Marine Research Instit., Reykjavik
54. Beaufortia   Zoologisch Museum, Amsterdam
55. Beiträge zur Entomologie   Inst. für Pflanzenschutzforschung, Taxon. der Insekten, Eberswalde -Finow
56. Beiträge zur naturkund. Forschung in Südwestdeutschland   Landessammlungen für Naturk., Karlsruhe
57. Bericht der Naturhist. Gesellschaft   Technische Universität, Hannover
58. Berichte der Univers. Innsbruck Universität, Innsbruck
59. Biological Notes   The Ohio State University, Columbus
60. Biological Review of the Cambridge Philosophical Society   Philosophical Society, Cambridge
61. Biologičeskij žurnal Armenii   AN Armjanskoj SSR, Jerevan
62. Biološki glasnik   Hrvatsko prirodoslovno društvo, Zagreb
63. Biološki vestnik   Inštitut za biol. univerze, Ljubljana
64. Birds in Northumbria   Natur.-Hist. Society of Northumbria, Durham and Newcastle u. Tyne
65. Birds of Farne Islands   --
66. Bocagiana   Museu Municipal do Funchal, Madeira
67. Boletim   s. Botanica   Museu Nacional, Rio de Janeiro
68. Boletim   s. Geologia   --
69. Boletim   s. Zoologia   --
70. Boletim do Museu Municipal de Funchal   Museu Municipal do Funchal, Madeira
71. Boletín de la Real Sociedad Española   Real Sociedad Española de Hist. Nat., Madrid
72. Bolletino dei Musei e degli Biologici della Università di Genova   Istituto di Zoologia della Università, Genova

73. Bolletino del Museo Civico di Storia Nat. Museo Civico di Stor.Nat., Venezia
74. Bolletino della Società Entomologica Società Entomol.Italiana, Genova
75. Bonner Zoologische Beiträge Zool.Forschungsinstit.u.Museum, Bonn
76. Botanisk Tidsskrift Botanisk Centralbibliothek, København
77. Breviora Museum of Compar.Zoology, Cambridge, Massachussets
78. Brittonia American Society of Plant, Bronx, New York
79. Bulletin & Annales de la Soc.Royal Belge d'Entomologie Société Royal Belge d'Ent., Bruxelles
80. Bulletin Analytique à Entomologie medicale et vétérinaire Office de la Recherche Scientifique et Technique, Bondy
81. Bulletin de l'Académie Polonaise des Sciences Polska Akademia Nauk, Warszawa
82. Bulletin de la Société entomologique Soc. entomol., Mulhouse
83. Bulletin de la Société Entomol.d'Egypt Société entom.d'Egypt, LeCaire
84. Bulletin de la Soc. Scientifique de Bretagne Soc.scientif. de Bretagne, Rennes
85. Bulletin de la Soc.des sciences naturelles et physiques du Maroc Ministère de l'Enseignement Super., Inst.scientif, Rabat
86. Bulletin du Muséum Royal des Sciences naturelles de Belgique - s. Biologie Inst.Royal des Sci.nat., Bruxelles
87. Dtte s. Entomologie -"-
88. Dtte s. Geologie -"-
89. Bulletin du Muséum national d'hist.nat. Muséum national d'hist.nat., Paris
90. Bulletin of the American Museum of Nat.Hist. The Amer.Museum of N.H., New York
91. Bulletin of the British Museum-Nat.Hist. British Museum /Nat.Hist./ London
92. Bulletin of the Entomol.society of Egypt Société Entomol.d'Egypt, Cairo
93. Bulletin of the Independent Biol. Laboratory Indep.Biol.Labor.Kefar Malal, Ramatayim
94. Bulletin of the Iraq Natural Hist. Museum Natural Hist.Museum, Baghdad

95. Bulletin of the Kanagawa Prefectural Museum Kanagawa Pref.Museum, Yokohama
96. Bulletin of the National Science Museum Nat.-Hist.Instit.&Museum, Tokyo
97. Bulletin of the Ohio Biological Survey The Ohio State Univers., Columbus
98. Bulletin - Sciences naturelles /Nouvelle s./ Spaska Akadimija Nauk, Beograd
99. Bulletin Zoologisch Museum Universiteit van Amsterdam Instituut voor Taxonomische Zoölogie, Zoölog.Mus., Amsterdam
100. Caiet de comunicari Muzeul "Tarii Crisurilor", Oradea
101. Ciencia Biológica Universidade de Coimbra, Coimbra
102. Commentari dell'Ateneo di Brescia Museo Civico di Storia Nat., Brescia
103. Commentationes Biologicae Scientas Scient.Fennica, Helsinki
104. Communicationes Botanicae Museo National de Hist.Nat., Montevideo
105. Communicationes Paleontologicae -"-
106. Communicationes Zoologicae -"-
107. Comptes rendus des séances mensuelles de la Soc.des sciences naturelles et phys. Ministère de l'Enseignement Super.Inst.scientif., Rabat
108. Decheniana Naturhistorischen Verein der Rheinland und Westfalens, Bonn
109. Deutsche Entomologische Zeitschrift Museum f.Naturkun.-Humboldt Univ.Berlin
110. Documentation Zoologique Musée Royal de l'Afrique C., Tervuren
111. Doriana Museo Civ.di St.Nat."G.Doria", Genova
112. Entomologičeskoje obozrenije Vsesojuz.obšč.entomol., Leningrad
113. Entomologische Abhandlungen Staat.Museum für Tierkunde, Dresden
114. Entomologische Mitteilungen Universität Hamburg-Zool.Institut
115. Entomologische Berichten Nederlandse Entom.Vereniging, Amsterdam
116. Évkönyve Móra Férenc Muzeum, Szeged
117. Flora of Netherlands Antilles Zool.Laboratorium-Natuurwet. Studienkri, Utrecht
118. Folia Balcanica Zavod za ribarstvo na SR Maked., Skopje

119. Fragmenta Balcanica Prirodonaučen muzej, Skopje
 120. Fragmenta Entomologica Istituto Nazionale di Entom., Roma
 121. Fragmenta fauniszica PAN-Inst.zoologiczny, Warszawa
 122. Geological Newsletter The Internat.Union of Geol. Sciences, Haarlem
 123. Glasnik prirodñackog muzeja Museum d'Hist.Naturelle, Beograd
 124. dtto - Edition Hors Série -"-
 125. Grønlands geologiske undersølgelse Meddelelser om Grønland, København
 126. Graelsia Instituto Español de Entomol., Madrid
 127. Heimatskundliches Jahrbuch Müritz Museum, Waren
 128. Hidrobiologia Academii Republ.Romania, Bucuresti
 129. Insecta Matsumurana Entom.Inst.Hokkaido Univ., Sapporo
 130. Instructions for Collectors British Museum /Nt.-Hist./, London
 131. Izdanija Zavod za ribarstvo na SR Makedon., Skopje
 132. Izvestija na Botaničeskija Instituta Akad.nauk-Otd.za biol.nauki, Sofia
 133. Jaarboek Twente Enschedese Natuurhist.Museum, Enschede
 134. Jahrbuch Naturhistorische Museum, Bern
 135. Jahresschrift für Mitteldeutsche Vorgeschichten Landesmuseum für Vorgesch., Halle
 136. Kirtlandia The Cleveland Museum of N.H., Cleveland
 137. Magyar Könyvszemle Akadémiai Kiadó, Budapest
 138. Mainzer Naturwissenschaft. Archiv Naturhistorisches Museum, Mainz
 139. Memorabilia zoologica PAN-Instytut zoologiczny, Warszawa
 140. Memoranda Societatis pro Fauna et Flora Fennica Societas pro fauna et flora Fen, Helsinki
 141. Memoirs of the Entomol. Soc. of Canada Entomol.Research Institut, Ottawa Ontario
 142. Memoirs of the Nat.Science Museum National Science Museum, Tokyo

143. Memórias e estudos do Museu Zoológico Museu de Laboratorio Zool., Coimbra
 144. Memorie del Museo Civico di St.Natur. Museo civico di Storia Natur, Verona
 145. Memorie della Società Entomol.Italiana Alla Società Entomologica, Genova
 146. Memorie fouri serie Museo Civico di Storia Natur, Verona
 147. Miscelánea Zoológica Instituto Municipal de Ciencias Natur, Barcelona
 148. Miscellaneous The Univers.of Michigan, Ann Arbor
 149. Mitteilungen aus dem Zool. Museum Zool.Museum d.Humboldt Univ., Berlin
 150. Mitteilungen der Naturforschenden Gesellschaft Naturforsch.Gesellschaft, Schaffhausen
 151. Mitteilungen der Abteilung für Geol., Paläontologie und Bergbau Landdsmuseum Joanneum, Graz
 152. Mitteilungen des Naturwiss. Museum Naturwiss.Museum, Aschaffenburg
 153. Mitteilungen des Naturwissenschaftlichen Vereins für Steiermark Naturwiss.Verein f.Steiermark, Graz
 154. Monografia Museo Civico di Storia Naturale, Brescia
 155. Musées et collections publiques de France Musée du Louvre, Paris
 156. Nachrichten des Naturwiss. Museum Naturwiss.Museum, Aschaffenburg.
 157. Natur en Museum Museumvereniging, Enschede
 158. Natur, Kultur und Jagd Wilfried Hansen, Hannover
 159. Natur und Heimat Landesmuseum für Naturkunde, Münster
 160. Natur und Museum Senckenbergische Naturforsch. Ges.Frankfurt am Main
 161. Natur und Naturschutz in Meklenburg Meereskundliches Museum, Stralsund
 162. Natura Akademii Republ.Romania, Bucuresti
 163. Natura Museo Civico di Storia Natur., Milano
 164. Natura Bresciana Museo Civico di Storia Natur., Brescia

165. *Natura Jutlandica* Naturhistorisk Museum, Aarhus
166. *Natural Science and Museums National Science Museum, Tokyo*
167. *Naturkundliches Jahrbuch der Stadt Linz* Stadtmuseum, Linz
168. *Naturkundliche Jahresberichte* Museum Heineanum, Halberstadt
169. *Neue Museumskunde* Rat für Museumswesen b. Minister. f. Kultur, Jena
170. *Neujahrblatt der Naturforsch. Ges.* Naturforsch. Gesellschaft, Schaffhausen
171. *Notulae Entomologicae* Societas entomologica Helsingforsiensis, Helsinki
172. *Notulae Naturae* Academy of Nat. Sciences, Philadelphia, Pennsylvania
173. *Nouvelles de l'Icom* Concil International d. Musees, Paris
174. *Nymphaea* Muzeul "Tarii Crisurilor", Oradea
175. *Occasional Papers* University of Michigan, Ann Arbor
176. *Occasional Papers of the Califor. Academy* Califor. Academy of Sciences, San Francisco
177. *Ocotiera naturii* Academii Republ. Romania, Bucuresti
178. *Ohio Report* Ohio Agricultural Research, Wooster
179. *Ochrona Przyrody* PAN-Zaklad ochrony przyrody, Krakow
180. *Opuscula zoologica* Zoolog. Sammlung des Bayer. Staates, München
181. *Periodicum biologorum* Hrvatsko prirodoslovno društvo, Zagreb
182. *Plant Protection* Institut za zštitu bilja, Beograd
183. *Poissons de Québec* Ministère de l'industrie, Québec
184. *Polskie archiwum hydrobiologii* PAN-Nencki instit., Warszawa
185. *Polskie pismo entomologiczne* Polskie towarzystwo entom., Wrocław
186. *ditto - Seria B - Entom. stosowana* -"-
187. *Prace komisji biologicznej* Poznań. Towarzystwo Przyaciół Nauk, Poznań
188. *Prace monograficzne* -"-

189. *Prace Muzeum Ziemi* Muzeum Ziemi, Warszawa
190. *Problemy parazitologii* AN-Instit. zoologii, Kijev
191. *Proceeding of Academy of Nat. Sciences* The Academy of Nat. Sciences
192. *Proceeding of the California Academy of Sciences* California Academy of Sciences, San Francisco
193. *Proceedings of the Iowa Academy of Science* Iowa State University & Iowa Academy of Science, Ames, Iowa
194. *Promotionen - Dissertationes* Eidgenösische tech. Hochschule, Zürich
195. *Publicacoes do Instituto de Zoologie "Dr. Augusto Nobre"* Universidade do Porto, Porto
196. *Publication - Iraq Nat. - Hist. Museum* Natural History Museum, Baghdad
197. *Rapport sur les pecheries* Ministère de l'industrie, Québec
198. *Records of the South Australian Museum* South Australian Mus., Adelaide
199. *Records of the Zoological Survey of India* Zool. Survey of India, Calcutta
200. *Report* The Manchester Museum, Manchester
201. *Report of the Workings of the Museum Department* The Museum, Valetta
202. *Revista da Faculdade de Ciencias* Faculdade de Ciencias, Lisboa
203. *Revista de la Real Academia de Ciencias Exactas, Físicas Ex... y Naturales* Real Academia de Ciencias de Ciencias Exactas, Físicas Ex..., Madrid
204. *Revue Roumaine de biologie* Academii Republ. Romania, Bucuresti
205. *Rhizoerinus* Universitetes Zoologiske Museum, Oslo
206. *Ricerche di Biologia della Selvaggina* Università di Bologna, Bologna
207. *Rocznik Biblioteki Polskiej Akad. Nauk* PAN, Krakow
208. *Sbornik trudov Gosud. Zool. muzeja* Zoologičeskij muzej MGU, Moskva
209. *Scientific Pest Control Botyu-Kagaku* The Instit. of Insect Control, Kyoto
210. *Sprawozdanie z pracy* PAN-Inst. ekologii, Dziekanów k. Warszawy
211. *Steenstrupia* Zoological Museum, København

212. Studia Universitatis Babes-Bolyai Universitas Babes-Bolyai, Cluj
213. Studies on the Fauna of Surinam and other Guayanae Foundation for Scientific Research in Surinam and the Netherlands Antilles - Zool.Laboratory, Utrecht
214. Studies on the Fauna of Curacao and other Caribbean Islands -"-
215. Studii si cercetari de biologie Ministerul Agriculturii, Bucaresti
216. Studii si cercetari piscicole -"-
217. Stuttgarter Beiträge zur Naturkunde Staat.Museum f.Naturkunde, Stuttgart
218. The Botanical Review The Botanical Garden, New York
219. The Journal of the Colorado-Wyoming Academy Colorado State University, Fort Collins
220. The Ohio Journal of Science The Ohio State University, Columbus
221. The Progressive Fish-Culturist United State Department, Washington
222. Tiscia József Attila Tudományegyetem, Szeged
223. Transactions of the Nat. History Society of Northumberland Nat.History Society, Durham
224. Transactions of the Shikoku Entom.Society College of Agriculture, Matsuyama
225. Travaux sur les Pecheries Ministere de l'industrie, Québec
226. Travaux du Muséum d'Histoire naturelle "Grigore Antipa" Muséum d'histoire naturelle "G.Antipa", Bucaresti
227. Verhandlungen der Zoologisch-Botanischen Gesellschaft Zoologisch-Botanische Ges., Wien
228. Verhandlungen der Schweizerischen Naturforschenden Gesellschaft Schweizer.naturforsch.Ges., Bern
229. Veröffentlichungen der Zool.Staatsammlung d.Bayer.Staat., München Zool.Staatsammlung d.Bayer.Staat., München
230. Videnskabelige Meddelelser Dansk Naturhistorisk Forening, København
231. Vie et Milieu Laboratoire Arago, Banyuls-Sur-Mer
232. Vjestnik Leningrad.Universiteta Leningradskij universitet, Leningrad

233. Vjestnik zoologii AN-Institut zoologii, Kijev
234. Waldhygiene Verlag Waldhygiene, Würzburg
235. Watenschappelijke Mededelingen Teylers Stichting, Haarlem
236. Wiadomości ekologiczne PAN-Zaklad ekologii, Warszawa
237. Willdenowia Botanischer Garten u.Museum, Berlin
238. Wissenschaftliche Zeitschrift Fr.Schiller Universität, Jena
239. Zaštita Bilja Institut za zaštitu bilja, Beograd
240. Zeszyty naukowe PAN-Institut ekologii, Warszawa
241. ZOO Parque Zoológico, Barcelona
242. Zoologica Poloniae Polskie Towarz.Zoologiczne, Wrocław
243. Zoologica Scripta The Royal Swedish Academy, Stockholm
244. Zoological Publications from Victoria University Victoria University, Depart.of Zool., Wellington, New Zealand
245. Zoologičeskij žurnal Akademiya Nauk, Moskva
246. Zoologische Abhandlungen Staat.Museum für Tierkunde, Dresden
247. Zoologische Mededelingen Rijksmuseum van Natuurlijke Historie, Leiden
248. Zoologischer Anzeiger Staat.Museum für Tierkunde, Dresden
249. Zoologiska Bidrag fran Uppsala University of Uppsala, Uppsala
250. Zoon University of Uppsala, Uppsala
251. Trudy-Darbai Lietuvos Mokslu Akademijos, Vilnius
252. Trudy Vsesojuz.entomolog.obščestva Vsesojuz.entom.obščestvo, Leningrad

OBSAH:

Vyšší kvalita, vyšší náročnost v roce 1975 /Milan Koubek/	1
Výsledky aktivu muzejních pracovníků /Miroslava Ondřejová/	4
Výsledek studijní cesty do družebního muzea v Hal- berstadtu /E.Holešínská, V.Němečková/	7
Proměny Hradce Králové /k 750. výročí první písem- né zmínky o městě/ /Aleš Doubrava/	10
Příspěvek k historii archeologických sbírek hradec- kého muzea /Vít Vokolek, Jiří Sigl/	14
Spolupráce přírodovědeckého odboru KMVČ s vysoko- školskou radou KV SSM /dr.Karel Lohniský/	18
Muzejní knihovna na pracovišti v Hradci Králové /dr.Jiří Malina/	22
Muzejní knihovna na pracovišti v Pardubicích /Zuzana Šebková/	24
Orlické hory a Podorlicko /Recenze/ /Jaroslav Šůla, CSc/	26

Příloha: Soupis časopisů knihovny přírodovědného
odboru KMVČ
